

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

De Vita Et Institutio S. Ignatii Societatis Iesv Fvndatoris. Libri Qvinque

Bartoli, Daniello

Lvgdvni, 1665

X. Ignatij modestia exterior.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10840

criminantibus, vel dilaudantibus. Erepto quidem viuis Ignatio, lectus in Vicarium Generalem Lainius ab eo primum exceptus est incredibili testificatione voluntatis, seductus in secretum conclaue, familiari colloctione sat diu detentus, demumque magna dimissus comitate; quod cum nostris domi partibus narraret, fuit quorundam ex iis coniectura, suis in celo precibus egisse virum sanctum, vt quæ prædixerat ipsemet, euentu carent opinato, cum iis iniis fundari spes magnæ viderentur: sed enim breui verla scena, cœpit nimium verax sancti vaticinium probari, rediens enim occasione cuiusdam negotij ad Pontificem Lainius, iterum ac sæpius affatu exclusus est, tandemque ab vno ex Cardinalibus in conspectum inductus, & supercilij minacis, & verborum acerbitate hæsit exterritus; libellum tamen porrexit supplicem, quo patronum in quadam Societatis causa postulabat, ad quem Pontifex monosyllabo annuens, & (designabimus) nihilque præterea, Lainium valde sollicitum dimisit. Detonuit postea hæc nubes iussis ad Examen constitutionibus reuocari, num foret iis aliquid vel detrahendum, vel addendum: sed Deo secus providente, nullum res exitum habuit. Lainio autem iam Societati præposito cum aliquot patribus ad se adeunt, vt quem magni fecisset alias, & vero etiam sacra purpura destinasset, peculiarem sensum benevolentia erga Societatem testatus est, beatam appellans, hortatusque ad crucem, fortiter perferendam, vt quæ esset à Deo ad labores, contumelias, & vexationes, mortisque pro Christo, & Ecclesia subeundas vocata. Supremo denique in morbo iam morti proximus multo ampliora tum dixit, tum si vita suppeteret, in Societatis gratiam promisit.

X.
Ignatij modestia exterior.

Ex tam diligenti, pulcreque dimensa latentis Ignatij compositione, illa eminebat exterioris conformatio vndique castigatissima. Patavij quidem, ex arreptio, cui nec visus vnquam, nec forte auditus, describebatur à dæmone coram Lainio, Hispaniolus quidam, statura infra mediocrem, debilitatus crure, alacribus oculis; erat enim viuaci, & iucundo aspectu, qui lugentem posset & afflictum facile recreare, sed demissis fere incedens luminibus, & velut extinctis, bonam in iis partem repræsentabat modestia quæ in illo vbique elucebat, explicabatque florem honestatis, à Matre Virgine acceptæ, cum ab eo Loiola, sensum omnem tulit improba voluptatis, vt de illo idem quod de viro quodam sanctissimo B. Ennodius, merito diceres, ignorasse tamdiu se carne vestitum, donec moriens eam exueret. Huius ornamentum ductum de se præclarum exemplar, nobis exhibuit duodecim regulis comprehensum, quas modestia nominavit: iis religiosa vrbalitas fingitur, vocaturis ad Deum homines, plusquam credi possit necessaria, tum quod silens est quædam & fortis oratio quam habet *Philosophia*, *elinguis*, non solo habitu sed etiam exemplo; tum quod, *imago quadam animi loquitur in vultu*. & in quem non valet sese oculus penetrare, hunc iudiciis hominum exterior species exponit. Agendi modesta comitas index est præstantis animæ, habetque vim, saltem in negotio pietatis, nihil ominorem prima fronte, quam illæ in profanis commendatitiæ quas aiebat non nemo

Tert. de pal-
lio c. 6.
Ambr. l. 6.
hex. c. 9.

ab natura in gratiosorum vultibus exaratas. Stetero Ignatio eæ leges multarum sumptu lacrymarum, repetitisque septies apud Deum precationibus, quod falsus est ipsemet, notare coactus ministrum domus, negligentem illarum quasi leuium exactorem. Contra vero Deus quanti esse deberent, manifesto satis conseruata multis vitæ beneficio patefecit; viri sancti mandato promulgaturus illas erat Lainius, iussi erant adesse quotquot domi tunc erant; etiam (quod nunquam antea) ex nouem primis: dicebat Lainius in illud Iacobi Apostoli *Ecce nunc qui dicitis, hodie aut cras ibimus in illam ciuitatem, & faciemus ibi quidem annum, & mercabimur, & lucrum faciemus, qui ignoratis quid erit in crastino.* tractabatque de paruis non parui faciendis, vbi parua illa, magnorum sunt lucrorum præsidia; cum ecce auditur fragor ingens ædificij ruentis magno concussu domus vniuersæ. Peracta promulgatione ad videndum quid esset concurritur, videntque tectum corruisse sub quo soliti erant illa ipsa hora piis colloquiis animum laxare: quare sublatis in cælum manibus, seruata vitæ gratias agere, interpretarique diuini consilij fuisse, commendare nobis tam propitio ostento illarum momentum regularum; quid autem eæ possent, & ad earum custodiam quantum Ignatij exemplum valeret, vel inde perspicitur, quod vbiicumque nostrorum aliquis prodiret, ex vno incessu, habitûque totius oris, & corporis agnoscebat, ut ex Societate; & quod ait scriptor illius temporis, ex illa vnus collecta modestia, intuentium animis omnes alij recursabant: quibus autem in legem transierat, vt nostra omnia in deterius caperent; simulatam dicebant probitatem, & hypocrisim nominabant, ad quæ, faxit Deus, inquit Ignatius, huic nostræ hypocrisis quotidie aliquid accedat; notansque Salmeronem qui cum Bobadilla tunc præsens aderat, ego, ait, in Societate præter hos duos, hypocritam, & simulatorem agnosco neminem; ioco nempe serio innuens, plus illos virtutis abdere quam proferre, posseque hoc nomine haberi hypocritas, quod meliores essent, quam videri vellent.

Eius item quam descripsi in ntis, ad virtutis normam compositissima, fructus fuit Ignatij sermo, linguam enim, & mentem, sic inter se natura commisit, vt horariæ machinæ artifex, libramenta rotarum, & indicem, quem exerrare necesse sit, si rota errorem præuerint. Si foret, vt fit, interdum aliquis acriori pungendus reprehensione, nunquam exhibat in verbum aliquod ex quo reus vel contemptum sui, vel offensionem interpretari posset; nec enim iuuandi studium, iræ vox subibat, sed partes communis disciplina, ac priuata emendationis, tranquilla ratio peragebat. Quamcumque vero rem suscepisset, vel narrandam, vel adhibitam ad persuadendum, natiuis tantum & propriis volebat, non adscititiis vestitam conspici; nec consequentibus ex ea trahendis immorari, nec à se multa comminisci; nec ad multa reflectere animum; ex quo illud iam inualuerat, plura ipsum paucis, quam multis alios complecti, & esse verba rebus quas diceret pauciora; nam vbi alij vt multum dicerent, multa dicere satagebant; ipse vt quàm paucissima diceret, attendebat magis quæ deberent omitti, quam quæ possent